

Basis ontwikkelingsgericht werken in de VVE (K1301)

Servicedocument - Afnamevorm: Portfolio-opdrachten + Presentatie/CGI

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Werkt ontwikkelingsgericht in de voor- en/of vroegschoolse educatie	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in een kindercentrum, peuter- of kleuteropvang of op een basisschool aan het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2 tot 6 jaar. Hij/zij werkt systematisch en samenhangend aan de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het werken met jonge kinderen maakt dat het werk hectisch is en weinig voorspelbaar qua verloop. Bij de kinderen waarmee de beginnend beroepsbeoefenaar werkt kan sprake zijn van diverse achterstanden in ontwikkeling, wat de werkzaamheden meer complex maakt. Ook het betrekken van de ouders, met mogelijk zeer diverse achtergronden, kan gecompliceerd zijn. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over brede en specialistische kennis en vaardigheden om een kind gericht te begeleiden en te stimuleren in zijn/haar ontwikkeling. De kwaliteit van de interacties die hij/zij heeft met de kinderen in de groep is in grote mate bepalend voor de resultaten die hij/zij met hen behaalt.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor een zelfstandige en goede uitvoering van de taken uit zijn/haar takenpakket. Hij/zij werkt in een team onder regie en (eind)verantwoordelijkheid van een leidinggevende. De taken op het gebied van de voorschoolse educatie voert hij/zij doorgaans uit onder regie van een deskundige collega die verantwoordelijk is voor VVE. Bij ingewikkelde vraagstukken of situaties kan hij/zij terugvallen op het team, de leidinggevende of de verantwoordelijke functionaris voor VVE.
Examenvorm:	Portfolio met een eindpresentatie of met een CGI. De docent of examinator kan kiezen voor de eindpresentatie of het CGI.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Oriënteert zich op de situatie en achtergrond van de voor- en/of vroegschoolse educatie	De beginnend beroepsbeoefenaar oriënteert zich op de organisatie, doelgroep, achtergrond en werkwijze van VVE binnen kinderopvang, inclusief uitgangspunten, doelstellingen en afstemming met voor- en vroegschoolse educatie, en bespreekt dit met de betrokkenfunctionaris.	De beginnend beroepsbeoefenaar past doelbewust verschillende methoden voor informatieverzameling toe, zoals observeren, gesprekken voeren of lezen, beoordeelt de verzamelde informatie adequaat op waarde voor zichzelf en anderen, verwoordt de kern van ondersteuningsplannen beknopt en behandelt vertrouwelijke gegevens met integriteit.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een volledig beeld van de situatie, uitgangspunten en achtergrond waarin ontwikkelingsgericht werken in de VVE plaatsvindt.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Grijpt en creëert kansen voor ontwikkeling	De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert kansen voor taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel gedrag, stimuleert ontwikkeling in dagelijkse activiteiten en vrij spel door te benoemen, doelgericht te interveniëren, gedragsalternatieven te bespreken, nieuwe activiteiten te creëren en uit te voeren in overleg met collega's en ouders, waarbij hij/zij zelfsturing en eigen invulling door kinderen bevordert.	De beginnend beroepsbeoefenaar toont aandacht, interesse en begrip voor het kind, past interactievaardigheden zoals sensitieve responsiviteit en respect voor autonomie toe, interenieert constructief, stelt realistische doelen, werkt volgens ontwikkelingsgericht werken in VVE, geeft het kind ruimte om zich te uiten, stemt af met betrokkenen en zet materialen creatief in voor taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden, en stuurt bij waar nodig.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft kansen gegrepen om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. De doelgerichte activiteiten hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van het kind/de kinderen.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Volgt de ontwikkeling en legt deze vast	De beginnend beroepsbeoefenaar deelt bevindingen over taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling met collega's, plant observaties, documenteert en bespreekt resultaten, evalueert en maakt afspraken over gegevensvastlegging ter bevordering van een goede overgang van voor- naar vroegschoolse educatie.	De beginnend beroepsbeoefenaar observeert en registreert nauwkeurig en methodisch de taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, zonder interpretatie, analyseert de gegevens effectief in relatie tot de ontwikkeling en brengt bevindingen duidelijk en kernachtig over.	De ontwikkeling van het kind is geobserveerd overeenkomstig de afspraken en de verkregen gegevens zijn vastgelegd. Nieuwe ontwikkelingsdoelen voor het kind zijn besproken en vastgelegd. De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan de overgang van voor- naar vroegschoolse educatie.

Werkproces: D1-K1-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Werkt aan ouderbetrokkenheid	De beginnend beroepsbeoefenaar informeert ouders regelmatig over hun kind(eren)'s ontwikkeling, verzamelt inzichten, toont betrokkenheid, motiveert thuisontwikkeling, geeft tips, vraagt feedback, en helpt bij ouderbijeenkomsten.	De beginnend beroepsbeoefenaar deelt actief kennis en ervaring met ouders, stemt zijn handelen af op het ouderbeleid en geeft passend advies afgestemd op de (thuis)situatie van het kind. Hij of zij geeft constructieve feedback, biedt passende gedragsalternatieven en stemt effectief af met collega's.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft ouders betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren) en heeft hen gemotiveerd om daarin een stimulerende rol te spelen. Hij/zij heeft een bijdrage geleverd aan de organisatie van bijeenkomsten voor ouders.

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Beoordeling totale portfolio	De examinerator beoordeelt het portfolio op basis van een enkele criteria om de kwaliteit en kwantiteit te controleren. Als dit is goed bevonden kan met het beoordelingsmodel het portfolio inhoudelijk worden beoordeeld. Hierna wordt de presentatie of het CGI gehouden en beoordeeld. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Het examen bestaat uit het de portfolio-opdrachten en een mondelinge toelichting van de portfolio-opdrachten. De examinerator bepaalt de tijd en locatie van de toelichting. De docent kan kiezen in welke vorm het examen wordt afgenomen, eventueel in samenspraak met de student: - Portfolio met een eindpresentatie - Portfolio met een CGI	De examenkandidaat bereidt een presentatie voor over zijn portfolio. Hij krijgt onder andere vragen over wat hij heeft gedaan in het portfolio, welke keuzes hij heeft gemaakt en wat hij heeft geleerd. De vorm waarin de kandidaat de toelichting geeft, wordt van tevoren bepaald ((online) presentatie of CGI). De beoordeling van de toelichting vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl